

**Didi editlis gholinh t'a daneghet'iu
deda bek'e COVID-19 ghetserdi si chu
t'a daneghet'iu bekohodi l'le t'e si chu
t'a deda be'ke nithen kulu neghed'ti
l'le t'e siba.**

Detthiye dene benakanelni gha begha editlis gholi **DECEMBER 2020**

Nuhlij didi: Nedidi editlis eyi dene dedah COVID-19 bekei kudehjai eyi beba sih, dene neghedihi ghu nodelij (yededih ghile ghudthi dene dtzenildui bodighilah ghile dekulu chu) eyi ghehl tthi dene dedah COVID-19 ghededih kulu neghedihi ghilei chu eyi beba sih.

COVID-19 eyi deda godhe ah es, beni nedih ghulij ghileh dte. Dene dta deda COVID-19 bek'e ghedja desi yededi ghonetthe ghile tlis, ku nani ba ghuku ghundtledhe yedta eya għadtiż ghudtthi, nani yedtah thagħandehs. Detthiye negai dta deda bek'e għadtiż bekuwe budelaq għu senindtthi tlis, kulu bughedi għeħl tħbi theni bek'egħonihs. Bekuwe bughedi dta COVID-19 dene yedtah eya danei tdha, COVID-19 bedtah ghundtledhe dene eya għadja de nedih kolyai kuwe dene nihlihs. Dene ghadeh kuluni la nekuwe theni nudehl aż-żejt għadha duwe de. Theni nek'e għoni dezah bedtah nelodtineh chu neyazeh chu nedtzih kuweh chu beqhuini dtħa.

Theni sekuwe sudehl ah ghadeh, edtlaniltha gha la?

Ninedtih ghu COVID -19 nek'e nedtzedi de, kulu nekuwe sinenindthhi gha suwa nunildhen de.

- Theni ghonena dtzine nudehl ah gha dtau dtadtthe bediżi ghedja nisi ghodtzi. Eyed ghoyagħha nekuwe ghodtzen nayadtih għas ul'ke hu, dtanetedħi ghudtthi dtandtu bediżi si għaq-nuzelked għas. Nedikolyai kuwe dtau tinidai għa asundtileh si neħl kudadi għas.
 - **COVID -19 neke nedu nidhen de, ninedtiġi ghodtzi nudiħi l-ijeh de.** Nekuwe naudħed nudixxli ħażżeen dtañet tħalli. COVID -19 ka ninedtiġi għu nek'e ghileħ nedtzedi kulu nidħaj dtzighi ġħajnej tai dene eyi deda bekei bedtzenihldui nudighilah de, theni nekuwe 14 dtzine naidħed deżas 24 satlis datagħha nilħtai. Ku COVID-19 ka nengħet'iu Ausu net'ei ela k'ede, ausi tsen ghogheenla uth'ee deda tħbi tħalli tħalli tħalli. Ku eyi deda nek'e ghundteh ghik'e la de, theni nudel aha, nedtzen yadti għu neħl kugħodi għa sħiħ.
 - **Dekoth nek'e landteh ghudtthi bedta eya lanedteh de kulu COVID -19 dtzenildui ghuthhiya ghileħ ghudtthi naidħed hileħ de.** Dene k'auni budenthi tai ke aun na ghethel de dtagħħundteh ghuhdtzi A kesiġħi ghudtzi tai eyi għeħi tħbi nagħi B k'e dtagħani (nuuhli'h dtagħodti yaya dtzen) eyi COVID -19 ka danedtiġi deżahs. Senodtili nħażżeen de 10 dtzineh nilħagħha nekuwe theni nekuwe nudighilah deżahs. Eyed għo kezzi 24 sa tħalli datagħha nilħagħha aħħloq nek'e bedidih ghileħ de, deku tinigħi għa asundteh ghilehs. Ninedtiġi ghudtthi nek'e ghileħ nedtzedi dekulu 24 sa tħalli datagħha bedidi ghileħ ghudtthi deżahs. Ku ninedtiġi si, nek'e budejtiġi de, theni dene hedi nudul'ah nedtzen yadti għas qas.

A	B
<ul style="list-style-type: none"> • Nedtthi nedhel nadtih ghudtthi nek'adh nadtih ghedidi de 	<ul style="list-style-type: none"> • Neniye tu tlah de
<ul style="list-style-type: none"> • Dihlkoth deh 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedtchedeh ghehldtzai de
<ul style="list-style-type: none"> • Nek'asih eya tai/ dathildhihl qhedja tai de 	<ul style="list-style-type: none"> • Nenenidtzah nalaghundtei de

<ul style="list-style-type: none"> Neyigheh dijnchile ghedja de Asi nelih ghileh tai īħldtzen ghile għadja tai de 	<ul style="list-style-type: none"> Nenagħha dihlkuz de Nedtthi eya de
<ul style="list-style-type: none"> Nanekui tai nebed eyai kezih ehlghane bedtazih nanedai ghaneh ghedja deh 24 sa tħis datagħha nilthagħha ażi nilthagħha de 	<ul style="list-style-type: none"> Nedtthi għegħeth de asi dta li kulu
	<ul style="list-style-type: none"> Shedtiġi ghilejnde sukuwazeh de
	<ul style="list-style-type: none"> Nadtzekui għanalaghundtei de asi banighintahl ghilei tħi għeħl

Edtni ghodziżi ghugħesei għa ah senighedti nesi ghah?

K'o dusya nuthen de betsen du'tħis għa suwa <https://sharedhealthmb.ca/covid19/test-results/>. Ku eyau nuk'e ike'de Covid-19 għotsinh nedu k'olyai netsen yaltı għa si.

T'a nilthau għa COVID-19 editlis holay k'oju nħażżeen i'le au, t'a nelt'ei Dene net'ti si tħi għaudei au esi. T'a k'esi tħi dene hla detthi thau għa hasi. T'a għaunħ tħi thau nat'i kulu COVID-19 bazi nu hekohodi tsen theni nu hodul ah dezun. Editlis nuhon neelchuth hotsen now dul ih hasi theni.

Manitoba hotsi Nedi kolyai beditlisa netsi i'le de tai, Manitoba hotsi net'ti i'le tai, neditlis'e neel ih ha duwa de neja hotsen ya wulti la **COVID Line whalyai Health Links beyagħha Info Sante 204-788-8200 ausi na ghilai tħi 1-888-315-9257**.

COVID-19 nek'e kudejha de dene għenakanelni nedtzen nayaltı nadtiġi għa si, eyed ghobnejn dene għenakanelni għa eghadalagħanai daļiġ tħi nedtzen yaltı għu, dettiyeh dene baziżi kundti għa eghadalagħanai Public Health COVID-19 Contact Center chu, Canadian Red Cross chu, 24/7 In Touch chu dta kundti għa eltzendadi si nuwelni għas. Eyi ghel tħi beyadti dta neba yadtih nindtai tai editlis dta SMS k'e yadtih neba nindtai tai wonis. Nuzelked għas dtandtu theni edekenelni si ghogħaq, dtan eddekk si chu ghogħaq, eyi ghel tħi detthiye dene baziżi si kundtuh tħi ghogħaq nanudelked għas, beyadti kenelni dta ċiżi tai ile tai dta diniżi għasi bekiżi għade kodja għa.

Kundtu nedtzen nayadti għa sijeh senenid tħi ghodtzen, deda ghedidji ghileh ghodtzen eyed ghodziżi deku enanildhen għa.

Etlandteh Manitoba beyadti dta dene għa yadtih nħai ah SMS chu dta yadtih dene ba nileh ah dene be'ke tħi bekeile tai ghah?

COVID-19 għoaneldtei ghulij ġejjai dta ghudtthi dene bekei tħi tlāh ghoneh ghedjaj ghodtah ehs dene għenakanelni yadtih dene ba nileh għutthi SMS dta dene dtzen dadetlis ghajnej ninegħedti nisti ghogħaq. Dolij ġħodtah, īħġajd tħi dene għa yadtih nindtai aes. Kundteh ghundteh kulu denegħenakanelni dene ghel yawosti nidhen de kuneneh għa tħi asundteh ghiles.

Dene għenakanelni dene behi SMS dta yaneltih de nedtżiġi beyadti bek'e bodedtiġi għas (dtandtu neba yadt i-nilye si besedjihni si ghadeh). Eyi ah yadt i-neba nilye si senela deż-zaġġa dtandtu wolei nidhen si kesjeh. Dta dene beba yadt i-nindtai għa si, theni beba yadt i-nilye tħis. Eyi ah iħtalji dene għolha beba yadt i-nindtai dekulu konek għas detthiye begħagħolek ba deh. Nuni nidthen għu, dta ninedti si ekugħu de, dta bek'e yadt i-neba nindtai għa si nughħel kudjħni de eyi bek'e yadt i-neba ninilye għas.

Beyadti dta yadtı dene ba nilye gha de, kambih 9:00 ghodtzih ghedtlegheh 8:00 ghodtzen ninedtih de kolye ghas 7 dtzine iħtla dtzidatagħa. Neba yadtı nindta għiex, talosih dene nedtzen yalti dtcha beyadti senela nideh, eyi naunila dezas nedtzi beyati k'e.

Didi tthi nuhlih, dta dene dtzen dayalti gha si nanudelked gha ghile sih tzamba kuwe ghobazih ghileh ghu, la ditliseh għaq-ghileh għu nedziżiż passport ultai basi ghileh qhudtthi nenakanelni baziżi ghileh qhudtthi kondti għa.

Didi dta kaneħ qhogħah edetlisi ahtlo għuweisai nidhen de, yadti dene ba nilye si baziż chu SMS dta yadti dene ba nilye si baziż chu de, theni dene dtzi asi baziż ah nedjaq qhogħah qħuilei qhas <https://manitoba.cacovid19/testing/monitoring/index.html>.

Isolation sni edlaghodi ah ghodi ah?

Isolation sni eyi theni dene kuwe nadtzedi adtzedi sīh, dene ghedtzenildui ghilei dedah dene ghuinh dtcha, dene kuwe tai dene dtzih kuwe ghoyagha tai, Dene kuwe ghuyini. Nekuwe ghonade ghuyini, kuwe ghonizi nanedhed de etledtchazi dene ghudehlah għa sni eni k'esi dene dtzenildui nenu ghulthi għa duwe sīh. Bidtasi dagħoq għauthi lā de eyed dekulu tħhi elketai dene k'e nilthai għa ghughilni dezahs, theni edekenelni għuilnih ghudhen ghodtzen. Nekuwe ghodtchazij ġħugħuya sana, eghaladai dtzen tai sekuwi għaunleghni kuwe dtzen tai, dtchikaillede kuwe dten tai yalti kuwe dtzen tai eyi detthiyeen għu hawn nagħi. Suh duwe le desih nedu għanġi għad-ding.

Dtau nekuwe nanedhed desi de, dta nanetih si eyed ghuyini naudhed la, theni dedchen tehl ke nanedhed de eyed naudhed. Theni bindtazi nadtzediħl għoħ ġie, eyi theni bedtaundtih la. Ku ahtla bedtaudtih bindtazi nadtzediħl eyi de, elghani yisħiġ sodidhen deza. Etladune yisi nanegħha ghaghudja de, dene ne k'etheħl chudhe dek'e ninilchudh deza, elketai dene k'e tħhi għa ghughilni dta dene bedtzenildui nenugħulthi sana. Nekuwe asi yisi nade de eyi tħhi bedtzinildui nenugħulthi sana. Dtandtu dene ghughedi dene għekk-egħoni de għa dtandtu asi ghugħed i-kudħi nien, de COVID-19 għaq, [nedja bekulni la](#).

Nekuve kuntah nadtchani gha duwe si eyi ghoyagħha. Theni nanedħedi eyed de, neba nagħani għudtthi dta asi ghedi nanelti si na nagħani għa senugħuha la nekuwe bindatażiż thinda neba nilye għa, dene dtzenildui dtcha. Dta nekuwe nandihl għu nedtzeni nadtjiż nisti kulughuni la, iż-htlagħi ħġi ah COVID -19 dta dugħuni tai, nedtih dtandteh sih kudelyai ba nudeħliż ah għelughuni la. Didi dta addzedi, dene kuwe yisi ghosediħl theni dene chu, dene ddathi għenakanelni dene tai dene dtandtu edegħelnai ghugħelni dene kundti għad-dalagħenai adtzedis. Eyi dene dtandtu seghulya li kudadleyah qħaj si.

Edlandtu theni ededughusni gha ah?

Dta dene theni edughelni gha si eyi tthi eyai dtandtu edededi sih tthi ghughelni ghu ghoasi duwe ghaneh nedu de tthi gha edudeghelni dezahs. Didi adtzedis:

- Ghughelni ghade asi dekodhi dta eya ghudja tai ghoazi duwe dtzen dedhel nedu de, dene dtthi nanidtthil tai dene gha edtza ladenegha ghundteh de, tzelkoth ghel tai, dene tthi eya tai, dene nighe tu tlah tai, dene k'asi eya tai, dene yighe dindtchile tai dtzedji suwa landteh ghile de gha ghughulni la.
 - Dene tthi nedhel gha nedti dezahs nah iħtlagħi dtzine k'e, kambi nedti ghudtthi ghedtleġe de tthi nughulih la, eyi ghoteġe bughulni la. Shughuntih sana, dtzegħuldu tħalli ghileh ghudtthi dtzeh dtthi għuahl sana 30 minutes nilthagħha negħodhele nedti ghodtzen ġħidtu. Dene tthi eyai dtzih nedu ghindtthe de, dighi satlis datagħha niltha

ghodtzen nudughulijh ghuldu neghodheleh neghodtih ghughule la,

- Dene ghodhele ghughedi theni bughedi gha de eyi gha ditlis qholih ke, dtau ghilchu si beke nadughuntlis la, eyi ghehl tthi dtandtu ededindi si tthi gha edughundtlis ghu dtagħu theni edughulni lesi ekugħu.

Edlasne gha ah, għoashi duwe għasne nedide?

Dtandtu deda ghedijhndi ni azi na duwe lanaghundte de theni nudelai yagħha (nedji dta
ghudilti de, neyighe dintchile) de, ja ghodtzen yaghulti:

- Health Links-Info Sante (204 788-8200 tai naghani li dtzen tai 1-888-315-9257). Eyed ghodtzi dene ghade nedtzenni gha si, eyi ghade niniedti tai nedtzendi tai gha si.
 - **911 tthi bekilni gha gho ah si, su duwe nedide.**

İħħai dtu nedu għanai kuwe ghodtzen yadti għu dta iħġha dene bedzendis.

Edlasjai dta theni edetchesdi ghili ah, sekuwe theni sudelah ghu?

- Thintiġ għu nedtthi ghodelti nelthen ghile għu, asi suwai għaq shenetiġ għu, tu tħi tħali nedā għu
 - Nedtthi nedħel lanaghħundteh de(Advil) ghundtthi, dene tħi eyai tzi nedi(Tylenol) nagħħuntthi eyi għeni.
 - Dta dene għenakanelni ghudugħulked la, eyi ghili tħi nedi wusdtthi nidhen tai bed landti nedi tħi tai woslei nidhiżi tai de.
 - Theni nadtzedhedi ghudelyaile nani dene ba, bedta ahnugheah tlis. Dene ghelodtine ghul iż-żebi de bedtzen nayadtih dta etlaniyeħi tlis, beyagħati tai, tzażżeġane binih ghul iż-żebi dta tai.

Edtlaejai dta sekuwe deda COVID-19 tzighodhi ghileh għosla ghili ah?

Eyai neke de ghotecce edudighilni dezahs nedtzi ahne dene nedta daeya nelei dtcha.

Dunedja dezas:

Elghaneh nela kenaultzil la

15 seconds nilthagha nela kenaultzil la, kutuwe ghehl ghotihn kundti gha asi gholihs dta nela kenaulde tai 60 percent neldtei beyeh ghulihns de nezuhs:

- Asi kaghunih ghodtthe ghudtthi ghokez̄l kughulijh la.
 - Shenedtijh ghodtthe
 - Bindtazijh nathiyai ghokez̄ijh chu
 - Asi ahtla bedtaudtijh ghedethindi ghokez̄ijh chu (dtthai dalijh, ladtzil chu kundti asi adtzedis)
 - Dene neh k'ethelchudhi dtanedtijh ghodtthei chu bedtaindtijh ghokesijh chu.
 - Asi jede aunini ghokez̄ijh chu (dene niyeh dtzi tlitheth dalijh tthi adtzedis) eyi de tthi yu nezuleh wonih tai dene la delzen tai de tthi qhudtzedis.

Dijlkuith tai yiilais tai qha de benadughulchuth

- Dihlkoth gha tai vilais tai qha de nebadeh tai tlitheth tai dta benadughulchuth la.

- Tlistheth dta bedtaintdih si ahghuad la eghai dtu nela kenaultzihl la, kuntuwe qhehl beni asi qholihn dta nela ghultzel tai.

Asi ahtla dtaudtih sana,

- Aħtla dtthai dtaudtih sana, glas dtthai dtthidtaudtih sana aħtla, dtthai chu bedta shidtzelyi chu, ladtzihl dalij chu dtzede chu kundti asi aħtla bedtaudtih Nani dene għoażi yedta eya ghadtih nedi kolyai kuwe bek'egħoni għal iħ-nani tħbi yedta thagħandehs.
 - Dtzeldtui chu kundti asi tħbi aħtla bedtau hdtih sana.

Nubaneh sedughulthih la

- Asi dta benadtzidi si bekenauldeh la(bindtazijh nadtzedihli kuwe chu, bedta tu dehldethi dalijh chu, bedta kakani dilhkai dalijh chu bedta yodaghadetijh dalijh chu, tisnadekij gheni bekelni dalijh chu) nah tai beke nadauldeh la dtzijh duneldtu, dtau bedinaneltih chu ekughu de.
 - Nanikuwe ghodtzij bedta yisi sodiħheni nadtzedi naulni dta kughuthijh la. Kunele għa duwe de, bleach tu għeħl eltagħnineli digħi tħus cho neldtei iħtlagħi litre neldtei tu yeh dtagħhudtjih la, 1 minute nilħagħha benualdtzel ghuldu bekenauldeh la.
 - Tu nedhehl ġħonethe dta dttai kenaulde la beye dttai kenaldei dtaudtijh de, yu kenaildtzihl de tħbi kughulhi jidher.

Nukuwe tthi danihltzi ghulthijh la.

- Yak'e danadutih la ahlk'e

**Ku dene ghehl nasdhedi ghudeni deda bughuini eyi de COVID-19 dta
deghade beba eya woni eyi de?**

Nani dene ghoazi yedta eya ghadtih ned kolyai kuwe bek'eghoni ghal ih nani tthi yedta thaghandehs. 60 ahzih beghai deh nani deda beba nadtzeds ghedeldteh ghileh ghudtthi (dene quh bek'e niile tai bek'e tai de, kundti adtzedis)

Dene ghenakanelnih dene ghehl yaulti la Health Links -Info Sante tai kundti dene ghehl nanedhed de, deda COVID-19 gha ba nedtthadh de, theni nudehl ah gha suwa landteh ghileh de. Eyi dta dene ghenakanelni dene nedtzeni dta etladuni kuwe na ghuilei ghas, eyi dta deda ghedehldteh ghile si bughedi dta dene ghelodtine chu dta ghel naudeh si tthi buinie dtcha chu.

Evi COVID-19 għa qhoahzi kudushai nudhen de:

Nedja ghodtzen vaulti la:

- Health Links-Info Sante jà ghadtzen 204-788-8200 tai 1-888-315-9257
 - COVID-19 denek'e ghehl dene ghesedelni dene kuwe-
www.manitoba.ca/covid19/resources/index.html#factsheets
 - Manitoba government bedtzh COVID-19 ghà ghonih k'e eyed-
www.manitoba.ca/covid19/
 - Government of Canada bedtzh COVID-19 ghonih k'e eyi de-
www.canada.ca/en/public-health/services/diseases/coronavirus-disease-covid-19.html